

Tip voor het najaar

Herfstverkleuring

Om van de mooie herfstkleuren bij onze bomen te kunnen genieten, gaan we ze in de nazomer al afharden door ze wat droger te houden, ze zo licht mogelijk te zetten en tevens ± 30 dagen voor het einde van het groeiseizoen geen stikstof meer te geven.

Hoe komen deze fraaie herfstkleuren tot stand?

Vanaf het voorjaar heeft elk blad gestaag gewerkt aan het omzetten van zonne-energie in voedsel. Dat proces noemen we fotosynthese. In feite zijn de bladeren dus de zonnepanelen van de boom. Onmisbaar bij dit fotosyntheseproces is de groene bladgroenkleurstof, die ook de kleur van het blad bepaalt. Daarnaast bevat elk blad nog een kleine hoeveelheid gele en oranje kleurstoffen.

In het najaar verandert er het een en ander. De dagen worden korter en dat heeft zijn invloed op de bladeren, minder zonlicht betekend minder voedsel. De temperaturen gaan geleidelijk omlaag waardoor de productie van de groene bladgroenkleurstoffen afneemt. De grote verkleuring begint.

Het teruglopen van de voedselproductie vormt het startsein voor de aanmaak van een kurkachtige stof die geleidelijk aan het bladsteeltje afsluit van de tak. Het gevolg is, geen voedseltoevoer meer vanuit de wortels terwijl de suiker die in het blad wordt gemaakt niet meer weg kan. De suiker is van belang bij de verdere verkleuring van het blad. De hoeveelheid wordt op een bepaald moment zo groot, dat er door een chemische verbinding nieuwe kleurstoffen ontstaan die het blad een felle scharlaken rode of purperen kleur geven. De weersomstandigheden spelen een belangrijke rol bij het ingewikkelde verkleuringproces. De ideale situatie is dat de bladeren langzaam afsterven. Daarvoor geven we aan het einde van de zomer al minder water zodat de kurkachtige afsluiting wordt gevormd en de suikers in het blad worden afgesloten. Tenslotte zorgt deze kurkachtige afsluiting ervoor, dat het bladsteeltje bij het afvallen gemakkelijk breekt en geen open wond achterlaat.

Bemesten

Na half Augustus wordt een bonsai (loofboom) niet meer gesnoeid en worden de mestkorrels verwijderd. Belangrijk is dat de boom, op het moment dat het blad in de herfst gaat vallen, zoveel mogelijk volwassen uitgegroeid blad heeft en zo min mogelijk onvolgroeid blad.

Uit het volwassen blad onttrekt de boom bouwstoffen en kracht, voordat dit afvalt. Jong blad is puur verlies, omdat hieruit niets onttrokken wordt, het valt het laatste af en verweert aan de boom. Dus na half Augustus niet meer snoeien en de groei afremmen door geen stikstof te geven. Teveel stikstof in de periode augustus t/m september bevordert zelfs schimmelvorming.

Een discussiepunt is het wel of niet bemesten in de herfst, de meningen hierover lopen nogal uiteen. Een meerderheid raadt het toedienen van stikstof af, maar anderen prefereren het juist vooral omdat de planten de winter in moeten. Meestal zal de plant extra stikstof niet meer opnemen vanwege de lage temperaturen, maar ze zal deze wel in de lente opnemen als de temperaturen oplopen en de knoppen gaan zwellen. Komen de planten in een winterberging te staan die wat aan de warme kant is, dan wordt stikstofbemesting in de herfst beslist ontraden.

Geen stikstof wil nog niet zeggen dat de planten geen behoefte hebben in de herfst aan fosfor en kalium. Er is een anorganische bonsaimest in de handel met de verhouding 0-10-10 (NPK), dus 0 stikstof, 10 fosfor, dat zorgt voor bloei, nieuwe vruchtzetting en goede wortelontwikkeling en de laatste staat voor 10 kalium, dat zorgt voor vorstbescherming diktegroei en voedingstransport en beschermt tegen wortelrot in de winter. Deze chemische mest wordt wel bij lagere temperaturen opgenomen en het verdient aanbeveling deze mest

in de herfst toe te dienen, ze wordt door het blad, voor zover er dat nog is als door de wortels opgenomen.

Voorbereiding op de winter

In oktober en november begint een periode van voorbereiding op de winter, in deze tijd heeft nog wel wortelvorming plaats, beendermeel bevordert dit. De oppervlakte van de grond iets los krabben en er iets beendermeel overheen strooien, dan inwateren (Echter niet bij azalea's)

Vaak is september een nogal droge maand, dus wel blijven gieten maar in veel mindere mate, daar de planten veel minder verdampen dan in de zomer. De waterbehoefte is in deze tijd niet bij alle bomen even groot, eik, meidoorn en roos bijvoorbeeld hebben eerder last van schimmelvorming, deze dus zeer spaarzaam gieten. Soms is het nodig ze te beschermen tegen teveel regen.

Nijpen

Naaldbomen en coniferen zijn in het najaar actiever dan de bladverliezers, we moeten deze in de herfst blijven nijpen en plukken. Augustus is de ideale maand voor snoei van pinus-soorten. Bij jonge inheemse pinussen (sylvestris en mugho) dus de 2-naaldendennnen kan men indien gewenst voor de vorm, de nieuw gevormde loten terug snoeien, hierbij enkele naalden laten staan, er ontstaan dan nieuwe knoppen, dit is vooral van toepassing bij bomen waarvan de kaarsjes in het voorjaar ongemoeid zijn gelaten. In deze periode treft men bij pinus-soorten vaak bruine naalden aan, dit is een natuurlijk verschijnsel, beter is het deze 2-jaar oude naalden zelf al eerder weg te halen.

Bedraden

Opletten met bedraden, want de diktegroei gaat in deze maanden nog steeds door. Pinus-, taxus-, picea- en juniperus-soorten, evenals de Japanse esdoorns kunnen nog worden bedraad tot en met Oktober. Alle naaldbomen kunnen in Oktober worden verpot.

Verzorging

In September alle binnen-bonsai naar binnen brengen. Een licht verwarmde kamer met veel licht is geschikter dan de woonkamer, de lucht is hier vaak te droog.

Marcoteren

Als er bij een gemarcoteerde boom voldoende wortels zijn gevormd, kan de marcot er afgenomen worden en zelfstandig worden opgepot, deze echter wel goed tegen vorst beschermen. Zijn er nog niet voldoende wortels gevormd, dan de marcot goed beschermen tegen vorst.

Laat in deze tijd niet teveel vruchten en bessen aan de boom zitten, het gaat ten koste van de kracht van de boom.

An van Dokkum